

Opiskelijoiden kirjastokäyttötavat ja niiden vaikutukset oppimiseen

Päivi Kytömäki
Oulun yliopisto

Laatu- ja vaikuttavuusseminaari
22.5.2007

Tutkimuksen tarkoitus

- Yleinen vaatimus yliopistokoulutuksen laadusta ja tehokkuudesta: Kuinka kirjasto täyttää tehtävänsä tukea yliopiston opetusta, opiskelua ja tutkimusta
- Selvittää kirjaston käyttötavan hyötyjä ja vaikutuksia kirjaston käyttäjiin, opiskelijoihin: Edistääkö ja millä tasolla ja tavalla kirjastokäyttö oppimista?
- Vaikutuksilla (outcomes) tarkoitetaan niitä hyötyjä ja muutoksia, joita kirjaston käyttö aiheuttaa käyttäjissä ja kuinka käyttäjät kokevat kirjaston ja sen palvelut omassa työskentely- ja tavoitekontekstissään
- Vars. tuotokset (käynnit, lainat yms.) eivät ole vielä vaikutuksia, hyötyjä
- Mikä muuttui? -kysymys oleellinen

Aikaisempia tuloksia

- Yleinen käsitys, että kirjaston käyttö hyödyttää opiskelijaa heidän opiskelu-tavoitteiden saavuttamiseksi, mutta sen osoittaminen vaikeaa
- Whitmire (2002): Kirjaston resurssien ja palveluiden määrällä ei ollut vaikutusta perusopiskelijoiden kirjaston käytön eikä kriittisen ajattelun taidon lisääntymiseen
- Toda & Nagata (2007): Kirjaston käytöllä ja siitä saatavilla hyödyillä korkea korrelaatio. Jäi avoimeksi miten ja millä laajuudella, jota nyt selvitetään.

Esiselvitykset

- Taustalla v. 2004-5 tehdyt esihaastattelut vasta aloittaneilla ja pitemmälle ehtineillä opiskelijoilla (Focus group-haastattelu, FG)
- Oulun yliopisto Suomessa, 2 ryhmää
- Japanissa 4 ryhmää
- Mie University (vain FG-osuus)
- Keio University
- Nagoya University (vain vars. tutkimus)

Esiselvitykset

- Haastattelujen pohjalta jap. tutkimusryhmä teki skenaarioita kirjaston käytöstä etsien aineistosta tietoa siitä, mitä kirjastolta odotetaan: Käyttömäärä, käyttötapa, odotukset, opiskelutilanteet, kokemukset, vaikutus oppimiseen, mistä etsii ensimmäisenä tietoa, paras paikka opiskella jne.
- Opiskelijat käyttivät kirjastoa hyvin eri tarkoituksiin
- Skenaarioiden pohjalta laadittiin kyselylomake, jonka pohjalta tehtiin kysely keväällä 2006

Varsinainen kysely

- 1-3 Taustakysymykset (hlötiedot, käyttöiheys, kuka opettanut käyttöä)
- 4. Kirjaston käytön tarkoitus
  - (1) opiskelu (seminaariesitelmän tms. kirjoittaminen, tenttiin luku jne.)
  - (2) monipuolisen tiedon ja yleissivistyksen hankkiminen
  - (3) mielenkiintoisten kirjojen lukeminen
  - (4) virkistäytyminen tai ajanvietto
  - (5) luentojen välisen/jälkeisen ajan hyödyllinen käyttö
  - (6) minua on neuvottu tulemaan kirjastoon (esim. ryhmätöitä tai erityisten aineistojen käyttöä varten)
  - (7) muut käyttötarkoitukset (erittele)Skaala 5 hyvin paljon -1 hyvin vähän

Kirjaston käytön syyt

- **5. Kuinka usein käytät kirjastoa seuraavista syistä johtuen?**
- Skaala 5 usein - 1 en koskaan
  - (1) etsin ystäviäni tai juttelen heidän kanssaan luentojen välisellä ajalla
  - (2) luen sanoma- tai aikakauslehtiä tai käytän Internetiä
  - (3) selailen kiinnostavia kirjoja
  - (4) luen kirjoja tai kirjoitan esim. esitelmää lukusalissa/lukupaidoilla
  - (5) käytän tai lainaan kirjastoaineistoja (kirjoja, aikakauslehtiä, videoita tai elektronisia tiedonlähteitä)
  - (6) haen tietoa ja käytän tarvittaessa kaukopalvelua jne.
  - (7) opiskelen tai keskustelen ryhmätyöhuoneissa/avoimissa ryhmätyötiloissa opiskelijatoverieni kanssa
  - 8) kirjoitan tai tulostan esitelmää yms. tietokoneella

  - (9) muu syy (erittele)

Kirjaston käytön vaikutukset

- **6. Kirjaston käytön vaikutukset**
  - Kuinka suuri hyöty kirjaston käytöstä on sinulle ollut seuraavia asioita ajatellen?
  - Suuri hyöty – ei ollenkaan hyötyä
- (1) tiedonhankinta pääaineopiskelua varten
  - (2) yleistiedon hankinta
  - (3) uusien näkökulmien löytäminen

  - (4) elämysten kokeminen
  - (5) kriittisen ajattelun omaksuminen
  - (6) informaatiolukutaidon oppiminen
(taito löytää, arvioida ja käyttää tarvittavaa tietoa)

  - (7) opiskelun/oppimisen ilo
  - (8) omaehtoisen oppimisen/itsenäisen
opiskelun kehittyminen
  - (9) muuta hyötyä (erittele)

Tyytyväisyys

- **7. Kuinka tyytyväinen olet Oulun yliopiston kirjastoon?**
  - Täysin tyytymätön
  - Täysin tyytyväinen

- **8. Vastaako kirjasto/kirjaston palvelut odotuksiasi?**
  - Ylittää odotukset
  - Vastaa odotuksia
  - Ei vastaa odotuksia

Kirjaston käytön konteksti

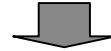

Usage context

a) user's motive, b) user's library skills, c) other related factors

Manners of use (grouping of students, usage factors)

Outcomes attained by the user

Kirjaston käyttötavat: löydetyt ryhmät

- Learners group – opiskelu- /opiskelijaryhmä
- Strollers group - vaeltelijaryhmä
- Extended use group – sosiaalinen ryhmä
- Place /PC user group – tila- ja laiteinfran hyödyntäjät
- Vain OYK:ssa resource group – laajasti resursseja käyttävä ryhmä

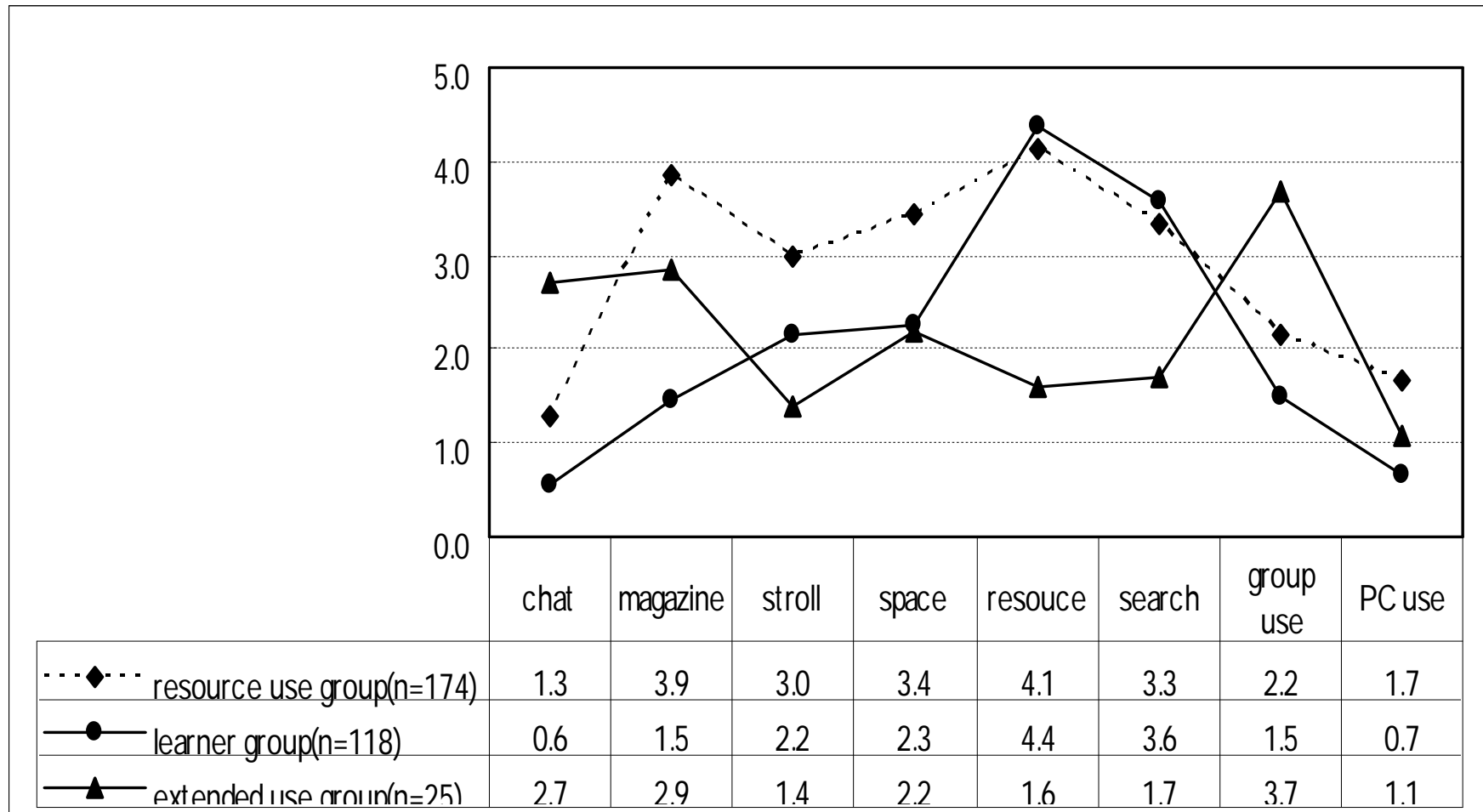
Kirjaston käyttötavat: löydetyt ryhmät

- Learners group tuli kirjastoon tekemään opiskelutehtäviä käyttäen myös tiloja hyvin
- Strollers group tuli kirjastoon mm. katsomaan kirjoja, lukee lehtiä virkistyäkseen, vaeltelee
- Extended use group tuli kirjastoon tapamaan ystäviä, kirjasto tapaamispaikka
- Place/Pc group tuli käyttämään tiloja ja mikroja
- Resource group käyttää runsaasti kaikkia resursseja

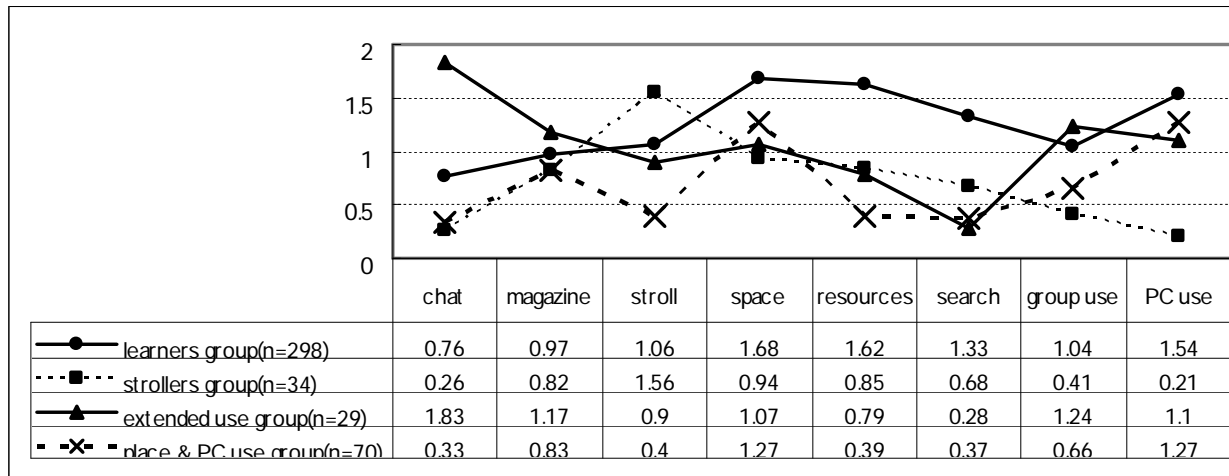
OYK:n profiili

- Ryhmä, jota muilla kirjastoilla ei ole:
Resource group käyttää runsaasti kaikkia resursseja eli aineistoja, tiloja, palveluja
- OYK:lta puuttui Place/PC ryhmä, toisaalta ryhmätyöskentely learners groupilla korkea, kyse samasta asiasta
- OYK:lta puuttui vars. vaellusryhmä, olivat resource- ryhmässä, miksikähän?
- Yllätys OYK:lle pieni tapailijaryhmä

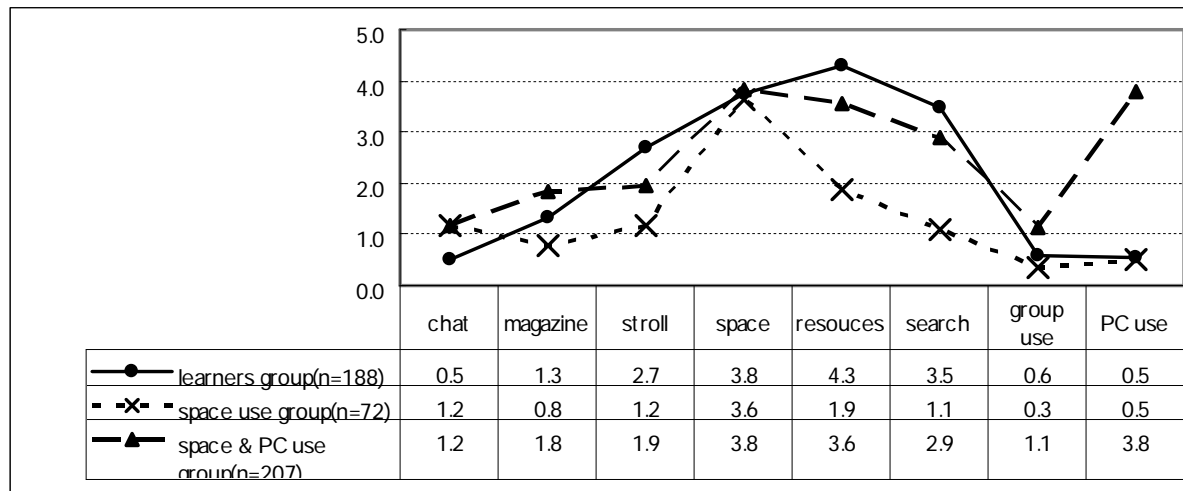
User groups at Oulu University

Keio University Library

Nagoya University Library

Korrelaatio käyttötavanja oppimisvaikutusten välillä

	specialized knowledge	general knowledge	new perspective	fulfillment of sensitivity	critical thinking	research skills	joy in learning	willingness for self-study
chatting	-.133(*)							
magazines		.204(**)		.229(**)	.123(*)		.153(**)	.214(**)
stroll	.202(**)	.479(**)	.423(**)	.439(**)	.357(**)	.270(**)	.327(**)	.302(**)
use as a place							.149(**)	.143(*)
resource use	.525(**)	.373(**)	.371(**)		.270(**)	.331(**)	.188(**)	.253(**)
research use	.458(**)	.352(**)	.315(**)		.255(**)	.384(**)	.139(*)	.210(**)
group use							.130(*)	
PC use							.123(*)	.157(**)

Korrelaatio käyttötavan ja vaikutuksen välillä

factors		specialized knowledge	general knowledge	new perspectives	fulfillment of sensitivity	critical thinking	research skills	joy in learning	willingness for self-study
Keio U	extended use				.189(**)		.122(*)		
	study use	.403(**)	.294(**)	.269(**)		.231(**)	.345(**)	.387(**)	.323(**)
	stroll use	.346(**)	.346(**)	.352(**)	.251(**)	.199(**)	.183(**)	.280(**)	.123(*)
Oulu U	extended use	-.118(*)						.142(*)	
	study use	.543(**)	.456(**)	.444(**)	.139(*)	.333(**)	.397(**)	.221(**)	.290(**)
	stroll use		.317(**)	.219(**)	.312(**)	.206(**)	.161(**)	.227(**)	.278(**)
Nagoya U	extended use					.133(**)	.107(*)		
	study use	.518(**)	.324(**)	.385(**)	.165(**)	.343(**)	.425(**)	.361(**)	.187(**)
	stroll use	.244(**)	.429(**)	.433(**)	.321(**)	.366(**)	.245(**)	.327(**)	

Tuloksia eli kirjaston käytön vaikutuksia oppimiseen

- Study use faktori ja stroll use faktori osoittivat korkeaa korrelaatiota
  - 1) erityis-/pääainetiedon
  - 2) yleistiedon
  - 3) uusien näkökulmien löytämisen
  - 4) informaatiolukutaidon oppimisen kesken

Tuloksia eli kirjaston käytön vaikutuksia oppimiseen

- Study use faktori ja stroll use faktori osoittivat myös korrelaatiota
- 1) kriittisen ajattelun omaksumiseen
- 2) opiskelun ja oppimisen iloon
- 3) omaehtoiseen oppimiseen ja itsenäiseen työskentelyyn

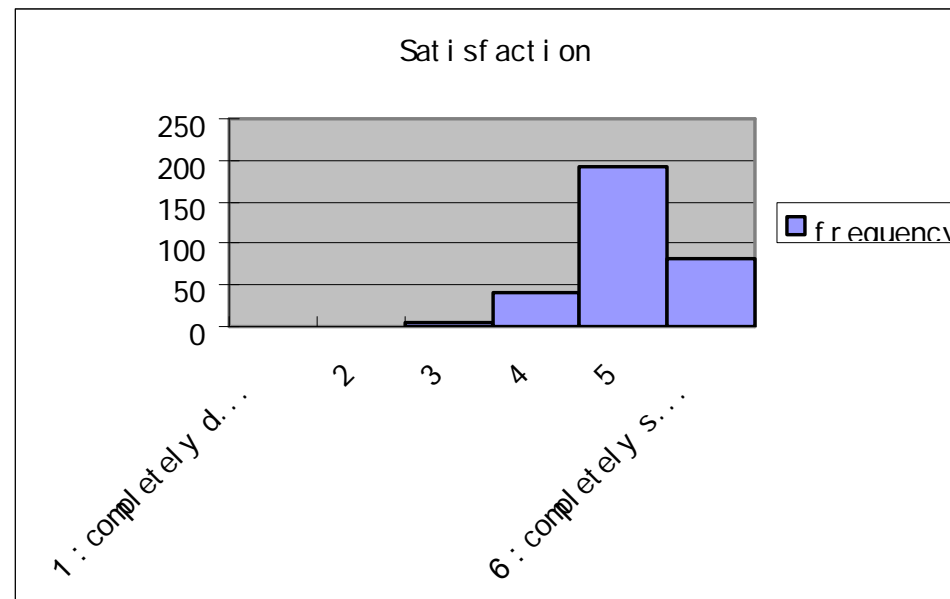
Tuloksia eli kirjaston käytön vaikutuksia oppimiseen

- Kirjasto työskentelypaikkana: vaikea osoittaa hyötyä oppimiselle
- Kirjastossa vaeltelulla suuri merkitys opinnollisten vaikutuksien kannalta, vaikkei vars.ryhmää löytynyt kaikista yliopistoista, on myös vapaaehtoista!

Korrelaatio kirjastoon tulon motiivin ja oppimistuloksen välillä

	specialized knowledge	general knowledge	new perspectives	fulfillment of sensitivit	critical thinking	research skills	joy in learning	willingness for self-study
work for class		-.131(*)	-.130(*)				.111(*)	
attain knowledge and literac	.329(**)	.606(**)	.482(**)	.238(**)	.346(**)	.312(**)	.276(**)	.347(**)
read interesting books	.209(**)	.523(**)	.502(**)	.421(**)	.425(**)	.317(**)	.348(**)	.284(**)
refresh oneself		.369(**)	.289(**)	.471(**)	.291(**)	.248(**)	.330(**)	.186(**)
pass time effectively		.188(**)	.135(*)	.170(**)	.225(**)	.141(*)	.186(**)	.180(**)
assigned to work	.149(**)	.142(*)		.172(**)	.162(**)	.185(**)	.210(**)	.205(**)

Tyytyväisyys OYK:hon: 1 täysin tyytymätön – 6 täysin tyytyväinen

Vastaavatko kirjastonpalvelut odotuksiasi: -3 eritt. heikosti, 0 hyvin, 3 ylittäen

